

जब तक आपको यह प्रश्न-पुस्तिका खोलने को नहीं कहा जाए तब तक न खोलें।

2025

Question Booklet Bar Code Serial No.

प्रश्न-पुस्तिका बार कोड क्रम संख्या

1804772

कोड : TUKU-12

विषय : सामान्य अध्ययन एवं उर्दू

भाग - I : सामान्य अध्ययन : प्रश्न संख्या 1 से 40

भाग - II : उर्दू : प्रश्न संख्या 41 से 120

समय : 2 घण्टे

पूर्णांक : 300

अपना अनुक्रमांक सामने बॉक्स में

अंकों में

लिखें

शब्दों में

अन्तरीक्षक
के हस्ताक्षर

प्रश्नों के उत्तर के लिए केवल काले बॉल-प्वाइंट पेन का प्रयोग करें।
अभ्यर्थी ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर उत्तर देने से पहले सभी अनुदेशों को सावधानीपूर्वक पढ़ लें।

आपको अपने सभी उत्तर केवल ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर ही देने हैं। परीक्षा के उपरान्त ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक अन्तरीक्षक को सौंप दें तथा अभ्यर्थी प्रति (नीली) अन्तरीक्षक से प्राप्त कर लें।

महत्वपूर्ण अनुदेश

- सभी प्रश्नों के उत्तर दें। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं। ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक और प्रश्न-पुस्तिका जिनकी बार कोड क्रम संख्या एकसमान है, सीलड पारदर्शी पॉलीथीन पैकेट के अन्दर एक साथ रखी है।
- पारदर्शी सीलड पॉलीथीन पैकेट खोलने के तुरन्त बाद, पुनः जाँच करके देख लें कि प्रश्न-पुस्तिका एवं ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर मुद्रित बार कोड क्रम संख्या एकसमान हैं तथा सभी पृष्ठ भली-भाँति छपे हुए हैं। यदि प्रश्न-पुस्तिका एवं ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर मुद्रित बार कोड क्रम संख्या एकसमान न हों या इसमें अन्य कोई विसंगति हो, तो इसे अन्तरीक्षक को वापस कर प्रश्न-पुस्तिका एवं ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक की दूसरी सीलड पॉलीथीन पैकेट प्राप्त कर लें।
- अभ्यर्थी प्रश्न-पुस्तिका एवं ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर मुद्रित बार कोड क्रम संख्या के एकसमान होने की पुष्टि करने के उपरान्त ही ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर अपना सही अनुक्रमांक, विषय एवं विषय कोड निर्धारित स्थान पर अंकित करें, अन्यथा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक का मूल्यांकन नहीं किया जाएगा और उसकी ज़िम्मेदारी स्वयं अभ्यर्थी की होगी।
- अनुक्रमांक के अलावा प्रश्न-पुस्तिका के कवर पेज पर कुछ न लिखें। रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के अन्त में दिए गए दो पृष्ठों का प्रयोग करें।
- इस प्रश्न-पुस्तिका में 120 प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के चार (4) वैकल्पिक उत्तर प्रश्न के नीचे दिए गए हैं। इन चारों में से केवल एक ही सही उत्तर है। जिस उत्तर को आप सही या सबसे उचित समझते हैं, ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक में उसके अक्षर वाले वृत्त को काले बॉल-प्वाइंट पेन से पूरा काला कर दें।
- इस प्रश्न-पुस्तिका में भाग - I के सभी प्रश्न अंग्रेज़ी व हिन्दी दोनों भाषाओं में मुद्रित हैं। द्विभाषी (अंग्रेज़ी/हिन्दी) में किसी भी प्रश्न में अस्पष्टता के मामले में प्रश्न का अंग्रेज़ी संस्करण प्रभावी होगा।
- ग़लत उत्तरों के लिए दण्ड :
ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक में अभ्यर्थी द्वारा दिए गए ग़लत उत्तरों के लिए दण्ड दिया जाएगा।
(i) प्रत्येक प्रश्न के लिए चार वैकल्पिक उत्तर हैं। अभ्यर्थी द्वारा प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए एक ग़लत उत्तर के लिए प्रश्न हेतु नियत किए गए अंकों का एक-तिहाई दण्ड के रूप में काटा जाएगा।
(ii) यदि कोई अभ्यर्थी एक से अधिक उत्तर देता है, तो इसे ग़लत उत्तर माना जाएगा, यद्यपि दिए गए उत्तरों में से एक उत्तर सही होता है, फिर भी उस प्रश्न के लिए उपर्युक्तानुसार ही उसी तरह का दण्ड दिया जाएगा।
(iii) यदि अभ्यर्थी द्वारा कोई प्रश्न हल नहीं किया जाता है, अर्थात् अभ्यर्थी द्वारा उत्तर नहीं दिया जाता है, तो उस प्रश्न के लिए कोई दण्ड नहीं दिया जाएगा।

नोट : कृपया प्रश्न-पुस्तिका एवं ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक पर मुद्रित बार कोड क्रम संख्या के एकसमान होने की जाँच कर ली जाए तथा बार कोड क्रम संख्या के एकसमान न होने की दशा में उसे बदलकर प्रश्न-पुस्तिका एवं ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक की दूसरी सीलड पॉलीथीन पैकेट प्राप्त कर लिया जाए।

Note : English version of the instructions is printed on the back cover of this Question Booklet.

Part - I/भाग - I

General Studies/सामान्य अध्ययन

- The backward jerk felt, when a gun is fired, is example of
 - Newton's third law of motion
 - Newton's second law of motion
 - Newton's first law of motion
 - None of these
- Which of the following is NOT part of 'four stage' disaster management approach?
 - Recovery
 - Mitigation
 - Alertness
 - Preparation
- According to the 2011 census, how many women are there, in per thousand men in U.P. ?
 - 912
 - 943
 - 898
 - 933
- Which of the following has a broader scope ?
 - Quality control
 - Internal checking
 - Internal control
 - Internal audit
- In 100 m race, A can beat B by 25 m and B can beat C by 4 m. In the same race A can beat C by
 - 29 m
 - 26 m
 - 21 m
 - 28 m
- If the first half of the English alphabet is written in reverse order, then which letter will be 15th from the right ?
 - A
 - C
 - D
 - B
- Recently Union Minister Mr. Jitendra Singh launched an indigenously AI based multimodel, large language model in New Delhi, is named as
 - Swadeshi LLM
 - Bhasha Setu
 - Bharat Gen
 - Bharat AI
- Who gave the title of 'Nadr-e-Zaman' to Saint Siddhi Chandra Jain ?
 - Humayun
 - Jahangir
 - Akbar
 - Shahjahan
- बन्दूक की गोली छोड़ते हैं, तो पीछे की ओर झटका लगता है, उदाहरण है
 - न्यूटन की गति के तृतीय नियम का
 - न्यूटन की गति के द्वितीय नियम का
 - न्यूटन की गति के प्रथम नियम का
 - इनमें से कोई नहीं
- निम्न में से कौन 'चार चरणों वाले' आपदा प्रबंधन उपागम का हिस्सा नहीं है ?
 - रिकवरी
 - निवारण
 - सतर्कता
 - तैयारी
- 2011 की जनगणना के अनुसार प्रति हजार पुरुषों पर उत्तर प्रदेश में कितनी स्त्रियाँ हैं ?
 - 912
 - 943
 - 898
 - 933
- निम्नलिखित में से किसका दायरा व्यापक है ?
 - गुणवत्ता नियंत्रण
 - आन्तरिक जाँच
 - आन्तरिक नियंत्रण
 - आन्तरिक लेखा परीक्षा
- एक 100 मीटर की दौड़ में A, B को 25 मीटर से हराता है और B, C को 4 मीटर से हराता है, उसी दौड़ में A, C को हरा सकता है
 - 29 मीटर से
 - 26 मीटर से
 - 21 मीटर से
 - 28 मीटर से
- यदि अंग्रेजी वर्णमाला के पहले आधे भाग को उल्टे क्रम में लिखा जाये तो दाएँ से 15 वाँ अक्षर कौन-सा होगा ?
 - A
 - C
 - D
 - B
- हाल ही में केंद्रीय मंत्री श्री जितेन्द्र सिंह ने नई दिल्ली में एक स्वदेशी AI आधारित मल्टीमॉडल, लार्ज लैंग्वेज मॉडल लॉन्च किया, जिसका नाम है
 - स्वदेशी एल.एल.एम.
 - भाषा सेतु
 - भारत जेन
 - भारत ए.आई.
- संत सिद्धि चंद्र जैन को किसने 'नादिरे-जमां' की उपाधि दी ?
 - हुमायूँ
 - जहाँगीर
 - अकबर
 - शाहजहाँ

9. Who led the 'Eka' movement in Avadh ?
 (a) Kundan Lal (b) Sahjanand
 (c) Madari Pasi (d) Shiv Verma
10. What majority is required in Parliament for the creation of new States in India ?
 (a) Support from the State from which new State is being created, with two-third majority
 (b) A two-third majority
 (c) Simple majority
 (d) A two-third majority and the support of half of the States
11. If price of an article is first increased by 20% and later on the price was decreased by 25% due to reduction in sales, the net percent change in the final price of the article is
 (a) Decrease of 10% (b) Increase of 5%
 (c) Decrease of 5% (d) Increase of 10%
12. Which of the following scripture mentions immortality, but not liberation ?
 (a) Angutter Nikaya (b) Rigveda
 (c) Agam (d) Upanishdas
13. Which country leads in terms of area of lands under organic farming ?
 (a) China (b) Australia
 (c) India (d) Germany
14. When did the U.P. Government start the 'Zero Poverty Campaign' ?
 (a) 02 October 2024
 (b) 02 October 2023
 (c) 15 August 2022
 (d) 15 August 2024
15. Which musician was given the title of 'Bihari Bulbul' ?
 (a) Baiju Bavara (b) Zain-ul-Abidin
 (c) Vidyapati (d) Chintamani
16. In which case did the Hon'ble Supreme Court declare that "Secularism" is the basic structure of the Indian Constitution ?
 (a) Shankari Prasad vs Union of India
 (b) S. R. Bommai vs Union of India
 (c) Ahmad Khan vs Shah Bano Case
 (d) Gopalan vs State of Madras
9. अवध में 'एका' आन्दोलन का नेतृत्व किसने किया था ?
 (a) कुन्दन लाल (b) सहजानंद
 (c) मदारी पासी (d) शिव वर्मा
10. भारत में नए राज्यों के निर्माण हेतु संसद में कौन-सी बहुमत की आवश्यकता पड़ती है ?
 (a) 2/3 बहुमत के साथ उस राज्य का समर्थन जिससे नया राज्य बनाया जा रहा है
 (b) 2/3 बहुमत
 (c) साधारण बहुमत
 (d) 2/3 बहुमत के साथ आधे राज्यों का समर्थन
11. एक वस्तु का मूल्य पहले 20% बढ़ाया जाता है, तथा बिक्री की कमी के कारण बाद में मूल्य को 25% घटा दिया जाता है। वस्तु के अंतिम मूल्य में शुद्ध प्रतिशत परिवर्तन है
 (a) 10% की कमी (b) 5% की वृद्धि
 (c) 5% की कमी (d) 10% की वृद्धि
12. निम्नलिखित में से कौन-सा ग्रंथ अमरता का उल्लेख करता है, मोक्ष का नहीं ?
 (a) अंगुत्तर निकाय (b) ऋग्वेद
 (c) आगम (d) उपनिषद्
13. जैविक खेती के तहत भूमि क्षेत्रफल के संदर्भ में कौन-सा देश सबसे आगे है ?
 (a) चीन (b) आस्ट्रेलिया
 (c) भारत (d) जर्मनी
14. उत्तर प्रदेश सरकार द्वारा 'शून्य गरीबी अभियान' कब शुरू किया गया था ?
 (a) 02 अक्टूबर 2024
 (b) 02 अक्टूबर 2023
 (c) 15 अगस्त 2022
 (d) 15 अगस्त 2024
15. किस संगीतकार को 'बिहारी बुलबुल' की उपाधि दी गयी ?
 (a) बैजू बावरा (b) जैन-उल-अबिदीन
 (c) विद्यापति (d) चिन्तामणि
16. माननीय उच्चतम न्यायालय ने किस केस में यह घोषित किया है कि "पंथनिरपेक्षता" भारतीय संविधान का आधारभूत ढाँचा है ?
 (a) शंकरा प्रसाद बनाम भारतीय संघ
 (b) एस. आर. बोम्मई बनाम यूनियन ऑफ इण्डिया
 (c) अहमद खान बनाम शाह बानो प्रकरण
 (d) गोपालन बनाम मद्रास राज्य

17. In the primary capital market
 (a) Funds are raised from the commercial banks
 (b) Issue of capital to the public
 (c) Shares are sold and purchased
 (d) Funds are raised from the long-term financial institutions
18. Select the option that is related to the third number in the same way as the second number is related to the first number.
 5 : 150 :: 8 : ?
 (a) 186 (b) 576
 (c) 864 (d) 262
19. When was the first cotton mill established in India ?
 (a) 1798 A.D. (b) 1851 A.D.
 (c) 1861 A.D. (d) 1825 A.D.
20. Which city of U.P. was known as 'Nagar Mahodaya Shree' during the time of Harshavardhana ?
 (a) Kannauj (b) Vatsa
 (c) Kashi (d) Koshal
21. Genetic disorder is
 (a) Colour blindness (b) Typhoid
 (c) Polio (d) Neurosis
22. Which State is granted special status under Article 371A of the Constitution ?
 (a) Manipur (b) Nagaland
 (c) Sikkim (d) Assam
23. Who among the following presented the Koh-i-noor Diamond to Maharaja Ranjit Singh ?
 (a) Shah Shuja (b) Dost Mohammad
 (c) Fateh Khan (d) Shah Mahmood
24. Which of the following is the primary reason for loss of Biodiversity ?
 (a) Extension of Agriculture
 (b) Habitat destruction and fragmentation
 (c) Pollution
 (d) Introduction of Exotic species
25. Smog is essentially caused by the atmospheric presence of
 (a) Oxygen and Ozone
 (b) Oxygen and Nitrogen
 (c) Oxides of Nitrogen and Sulphur
 (d) Ozone and Nitrogen

17. प्राथमिक पूँजी बाजार में
 (a) वाणिज्यिक बैंकों से धन जुटाया जाता है
 (b) जनता को पूँजी जारी करते हैं
 (c) अंशों का क्रय और विक्रय किया जाता है
 (d) दीर्घकालिक वित्तीय संस्थानों से धन जुटाया जाता है
18. वह विकल्प चुनिये जो तीसरी संख्या से उसी प्रकार सम्बंधित है जिस प्रकार दूसरी संख्या पहली संख्या से सम्बंधित है।
 5 : 150 :: 8 : ?
 (a) 186 (b) 576
 (c) 864 (d) 262
19. भारत में पहली सूती मिल कब स्थापित हुई ?
 (a) 1798 ई. (b) 1851 ई.
 (c) 1861 ई. (d) 1825 ई.
20. हर्षवर्धन के समय में उत्तर प्रदेश में किस नगर को 'नगर महोदय श्री' के नाम से जाना जाता था ?
 (a) कनौज (b) वत्स
 (c) काशी (d) कोशल
21. आनुवंशिक रोग है
 (a) वर्णांधता (b) टाइफाइड
 (c) पोलियो (d) न्यूरोसिस
22. संविधान के अनुच्छेद 371A किस राज्य के विशेष दर्जे से सम्बंधित है ?
 (a) मणिपुर (b) नागालैंड
 (c) सिक्किम (d) असम
23. निम्न में से किसने महाराजा रणजीत सिंह को कोह-ए-नूर हीरा भेंट किया था ?
 (a) शाह शुजा (b) दोस्त मुहमद
 (c) फतेह खाँ (d) शाह महमूद
24. जैव विविधता के नुकसान का प्राथमिक कारण निम्न में से कौन है ?
 (a) कृषि विस्तार
 (b) आवास का विनाश और विखंडन
 (c) प्रदूषण
 (d) विदेशी प्रजातियों का आगमन
25. वातावरण में किसके उपस्थिति के कारण स्मॉग बनता है ?
 (a) ऑक्सीजन एवं ओज़ोन
 (b) ऑक्सीजन एवं नाइट्रोजन
 (c) नाइट्रोजन और सल्फर के ऑक्साइड
 (d) ओज़ोन एवं नाइट्रोजन

26. Which is the title of the Autobiography of Nobel Peace Prize laureate Shri Kailash Satyarthi ?
 (a) Struggle Against Child Labour
 (b) Agnipath
 (c) Diyasalai
 (d) Parivartan Ki Jyothi
27. The Headquarter of International Federation of Organic Farming Movement is situated in
 (a) China (b) Germany
 (c) India (d) Japan
28. Which of the following town is a site of the confluence of rivers Alaknanda and Bhagirathi ?
 (a) Rudraprayag (b) Karnprayag
 (c) Vishnuprayag (d) Devprayag
29. 'Operation flood' programme is related to
 (a) Vijay Singh (b) Verghese Kurien
 (c) Vinoba Bhave (d) Birsa Munda
30. The highly salty water of an ocean is converted into pure water in nature by
 (a) Water works department
 (b) Adding chlorine
 (c) Boiling
 (d) Water cycle
31. Travelling at $\frac{3}{5}$ of his usual speed, a man is late by 20 minutes, what is the usual time of the travels with his usual speed ?
 (a) 40 minutes (b) 30 minutes
 (c) 25 minutes (d) 35 minutes
32. If 18th February, 2005 falls on Friday, then what will be the day on 18th February, 2007 ?
 (a) Wednesday (b) Monday
 (c) Sunday (d) Tuesday
33. According to the 'World Happiness Report 2025', which of the following country is happiest in the world ?
 (a) Finland (b) Italy
 (c) America (d) New Zealand
26. नोबेल शांति पुरस्कार विजेता श्री कैलाश सत्यार्थी की आत्मकथात्मक पुस्तक का शीर्षक क्या है ?
 (a) बाल श्रम के विरुद्ध संघर्ष
 (b) अग्निपथ
 (c) दियासलाई
 (d) परिवर्तन की ज्योति
27. जैविक कृषि आन्दोलनों का अन्तर्राष्ट्रीय महासंघ मुख्यालय स्थित है
 (a) चीन (b) जर्मनी
 (c) भारत (d) जापान
28. निम्नलिखित में से कौन-सा नगर अलकनन्दा और भागीरथी नदियों का संगम स्थल है ?
 (a) रुद्रप्रयाग (b) कर्णप्रयाग
 (c) विष्णुप्रयाग (d) देवप्रयाग
29. 'आपरेशन फ्लड' कार्यक्रम सम्बंधित है
 (a) विजय सिंह (b) वर्गीज कुरियन
 (c) विनोबा भावे (d) बिरसा मुंडा
30. किसी महासागर का अत्यधिक खारा जल प्रकृति में शुद्ध पानी में परिवर्तित हो जाता है
 (a) जल कल विभाग द्वारा
 (b) क्लोरीन मिलाने से
 (c) उबालने के द्वारा
 (d) जल चक्र के द्वारा
31. अपनी सामान्य चाल से $\frac{3}{5}$ की चाल से चलने पर किसी आदमी को 20 मिनट की देर हो जाती है। यदि वह अपनी सामान्य चाल से चले तो उसे कितना सामान्य समय लगेगा ?
 (a) 40 मिनट (b) 30 मिनट
 (c) 25 मिनट (d) 35 मिनट
32. यदि 18 फरवरी, 2005 को शुक्रवार पड़ता है, तो 18 फरवरी 2007 को कौन-सा दिन होगा ?
 (a) बुधवार (b) सोमवार
 (c) रविवार (d) मंगलवार
33. 'विश्व प्रसन्नता रिपोर्ट 2025' के अनुसार विश्व का सबसे प्रसन्न देश निम्नलिखित में से कौन-सा है ?
 (a) फिनलैंड (b) इटली
 (c) अमेरिका (d) न्यूजीलैंड

34. Mahogany tree is mainly found in which one of the following vegetation region ?
 (a) Mountain forest
 (b) Tropical rain forest
 (c) Tropical deciduous forest
 (d) None of the above
35. Which of the following as the Governor of Madras, forbade soldiers, to use, caste mark on their forehead or wearing ear rings ?
 (a) Lord Dalhousie (b) Lord Wellesley
 (c) Lord Hastings (d) William Bentinck
36. The leakage of which of the following gases caused Bhopal Gas Tragedy in 1984 ?
 (a) Nitrogen Oxide
 (b) Ammonia
 (c) Carbon Monoxide
 (d) Methyl Isocyanate
37. Which of the following cereal group is included in coarse grains ?
 (a) Pulse, Oats, Wheat
 (b) Sorghum, Millet, Ragi
 (c) Rice, Wheat, Sorghum
 (d) Corn, Millet, Rice
38. Which one is an activity of the industry ?
 (a) Banking institutions
 (b) Insurance business
 (c) Transport companies
 (d) None of the above
39. What causes rainfall in the coastal areas of Tamil Nadu by the beginning of winter ?
 (a) Local air circulation
 (b) North east monsoon
 (c) South west monsoon
 (d) Temperate cyclones
40. From which of the following sites, evidence of water harvesting and management system of Indus Valley Civilization was found ?
 (a) Rakhigarhi (b) Lothal
 (c) Dholavira (d) Bhirrana
34. महोगनी वृक्ष निम्नलिखित में से कौन-सा एक वनस्पति वन प्रदेश में प्रमुखता से पाया जाता है ?
 (a) पर्वतीय वन
 (b) उष्णकटिबंधीय वर्षा वन
 (c) उष्णकटिबंधीय पर्णपाती वन
 (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं
35. मद्रास का गवर्नर रहते हुए निम्न में से किसने सैनिकों के माथे पर जातीय चिह्न लगाने तथा कान में बालियाँ पहनने से मना कर दिया था ?
 (a) लॉर्ड डलहौजी (b) लॉर्ड वेल्लेस्ली
 (c) लॉर्ड हेस्टिंग्स (d) विलियम बेंटिंक
36. निम्न में से किस गैस के रिसाव से सन् 1984 में भोपाल गैस त्रासदी हो गयी थी ?
 (a) नाइट्रोजन ऑक्साईड
 (b) अमोनिया
 (c) कार्बन मोनोऑक्साईड
 (d) मिथाइल आइसोसाइनेट
37. मोटे अनाज में निम्न में से कौन-सा अनाज समूह सम्मिलित है ?
 (a) दाल, जई, गेहूँ
 (b) ज्वार, बाजरा, रागी
 (c) चावल, गेहूँ, ज्वार
 (d) मक्का, बाजरा, चावल
38. इनमें से कौन-सी गतिविधियाँ उद्योग की है ?
 (a) बैंकिंग संस्थान
 (b) वीमा व्यवसाय
 (c) परिवहन कम्पनियाँ
 (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं
39. जाड़े के प्रारंभ में तमिलनाडु के तटीय क्षेत्रों में वर्षा किस कारण होती है ?
 (a) स्थानीय वायु संचरण
 (b) उत्तर पूर्वी मानसून
 (c) दक्षिण पश्चिम मानसून
 (d) शीतोष्ण कटिबंधीय चक्रवात
40. सिंधु घाटी सभ्यता की जल संचयन और प्रबंधन प्रणाली का प्रमाण निम्नलिखित में से किस स्थल से प्राप्त हुए थे ?
 (a) राखीगढ़ी (b) लोथल
 (c) धौलावीरा (d) भिराणा

Part - II / भाग - II

Urdu / اردو

41. مندرجہ ذیل کرداروں میں کون سا کردار 'انارکلی' کا نہیں ہے؟ 44. 'گلشنِ امید' کی بہار' کس کا تحریر کردہ مضمون ہے؟

(a) عنبر (a) رشید احمد صدیقی

(b) مروارید (b) محمد حسین آزاد

(c) منیر (c) سر سید

(d) کافور (d) مولانا حالی

45. 'مثنوی' قطب مشتری' کس کی تصنیف ہے؟

(a) ملا وجہی

(b) نظامی

(c) ہاشمی

(d) نشاطی

46. مندرجہ ذیل میں سے کس ادبی شخصیت نے اردو میں سوانح عمری لکھنا

رانج کیا؟

(a) شبلی

(b) آزاد

(c) سر سید

(d) حالی

42. "لندن کی ایک رات" کس کی تصنیف ہے؟

(a) سجاد ظہیر

(b) فیض احمد فیض

(c) ملک راج آنند

(d) قرۃ العین حیدر

43. "و" معدولہ کسے کہتے ہیں؟

(a) جو پڑھا جائے مگر لکھا نہ جائے

(b) جو دو لفظوں کو ملانے کا کام کرے

(c) جو لکھا جائے مگر پڑھا نہ جائے

(d) جو کھینچ کر پڑھا جائے

50. وہ کون سا فعل ہے جس میں کام کرنے والا فاعل کے بجائے

مبتدا کہلاتا ہے؟

(a) فعل متعدی

(b) فعل ناقص

(c) فعل مجہول

(d) فعل لازم

51. سر سید احمد کی تاریخ وفات کیا ہے؟

(a) 7 مئی 1903

(b) 17 نومبر 1880

(c) 17 اکتوبر 1888

(d) 27 مارچ 1898

52. سرور جہاں آبادی کا نام کیا ہے؟

(a) مہیش پرساد سہائے

(b) درگا سہائے

(c) رگھوپتی سہائے

(d) برج موہن سہائے

47. "آب حیات کے پانچ ادوار میں مختلف شعراء کا ذکر ہے نیچے لکھے

ادوار اور ان کے شعراء کے ذکر میں کونسی ترتیب درست ہے؟

(a) تیسرا دور - میر تقی میر، مرزا رفیع سودا، خواجہ میر درد، مظہر جان جاناں

(b) پہلا دور - میر حسن، مرزا محمد رفیع سودا، شاہ حاتم، خان آرزو

(c) دوسرا دور - شاہ حاتم، خان آرزو، میر تقی میر، خواجہ میر درد

(d) چوتھا دور - مرزا محمد رفیع سودا، سید انشا، مصحفی، میر تقی میر

48. "سمت کاشی سے چلا جانب متھرا بادل" یہ مطلع محسن کا کوروی

کے کس قصیدہ کا ہے؟

(a) ابیات نعت

(b) مدح خیر المرسلین

(c) چراغ کعبہ

(d) صبح تجلی

49. شہنوی "کدم راؤ پدم راؤ" کس کی تصنیف ہے؟

(a) فخر دین نظامی

(b) ملا وجہی

(c) غواصی

(d) ابن نشاطی

56. حروف علت کے لیے ان میں سے کون سا لفظ مستقل ہے؟

(a) مصوتے

(b) مہمل

(c) کلمہ

(d) مصمتے

57. "تنی بات ہر شخص جانتا ہے کہ اردو زبان برج بھاشا سے

نکلی ہے۔" یہ قول کس کا ہے؟

(a) امام بخش ناسخ

(b) محمد حسین آزاد

(c) محمود شیرانی

(d) الطاف حسین حالی

58. لے سانس بھی آہستہ کہ نازک ہے بہت کام

آفاق کی اس کار گہہ شیشہ گری کا

یہ شعر کس شاعر کا ہے؟

(a) فیض احمد فیض

(b) مرزا غالب

(c) میر تقی میر

(d) علامہ اقبال

53. "داستان زبان اردو" کس کی تصنیف ہے؟

(a) حامد حسن قادری

(b) شوکت سہواری

(c) محی الدین قادری زور

(d) رشید حسن خاں

54. اگر کسی چیز کے لئے کوئی ایسی وجہ بیان کی جائے جو واقعی نہ ہو

مگر اس میں شاعرانہ جدت و نزاکت ہو اور فطرت سے مناسبت

بھی رکھتی ہو تو اسے کیا کہیں گے؟

(a) تلمیح

(b) مراعاة النظر

(c) تضاد

(d) حسن تعلیل

55. میر انیس کہاں پیدا ہوئے تھے۔ ذیل میں سے نشاندہی کیجئے۔

(a) فیض آباد

(b) لکھنؤ

(c) دہلی

(d) آگرہ

62. پیاسی جو تھی سپاہ خدا تین رات کی
ساحل سے سر پہنکتی تھیں موجیں فرات کی
صنعت کی نشاندہی ذیل کے حوالے سے کیجئے۔

(a) حسن تعلیل

(b) تضاد

(c) تنسيق الصفات

(d) مراعاة النظر

63. کربل کتھا کے تعلق سے کون سے دو بیان درست ہیں؟
A. کربل کتھا عربی اور فارسی سے ناواقف کم پڑھے لکھے
یا ان پڑھ لوگوں کے لئے عام بول چال کی زبان میں
لکھی گئی تھی۔

B. یہ کتاب عہد محمد شاہ میں ترجمہ ہوئی۔

C. یہ کتاب احمد شاہ کے عہد میں ترجمہ ہوئی۔

D. یہ واعظ کاشفی کی مشہور کتاب "روضۃ الامراء" کا ترجمہ ہے۔

(a) A اور D

(b) B اور C

(c) A اور B

(d) C اور D

59. ایسا شعر جس کے دونوں مصرعوں کے الفاظ علی الترتیب ہم وزن

ہوں تو اسے کیا کہیں گے؟

(a) مراعات النظر

(b) تلمیح

(c) ترصیع

(d) تضاد

60. مہدی افادی کے مضمون "اُردو لٹریچر کے عناصر خمسہ" میں کن ادیبوں کا ذکر ہے؟

(a) سر سید ، آزاد ، حالی ، شلی ، وقار الملک

(b) سر سید ، آزاد ، حالی ، شلی ، محسن الملک

(c) سر سید ، آزاد ، حالی ، شلی ، ذکاء اللہ

(d) سر سید ، آزاد ، حالی ، شلی ، نذیر احمد

61. "شعر العجم" کا موضوع کیا ہے؟

(a) ترکی شاعری کی تاریخ

(b) عربی شاعری کی تاریخ

(c) فارسی شاعری کی تاریخ

(d) اُردو شاعری کی تاریخ

67. "غزل نیم وحشی صف سخن ہے۔" یہ کس کا قول ہے؟

- (a) وحید الدین سلیم
- (b) احتشام حسین
- (c) آل احمد سرور
- (d) کلیم الدین احمد

68. قاضی عبدالغفار کون سا رسالہ نکالتے تھے؟

- (a) پیام
- (b) شگوفہ
- (c) شمع
- (d) پیام تعلیم

69. پنڈت دیا شنکر نسیم کس کے شاگرد تھے؟

- (a) شیخ امام بخش ناسخ
- (b) خواجہ حیدر علی آتش
- (c) میر حسن
- (d) الطاف حسین حالی

64. 'کس شیر کی آمد ہے کہ رن کانپ رہا ہے'

اس مصرع میں شیر لفظ کیا ہے؟

(a) استعارہ

(b) حسن تعلیل

(c) تشبیہ

(d) کنایہ

65. نذیر احمد کے ناولوں میں یہ کمی پائی جاتی ہے کہ بیچ بیچ میں مذہب

اور اخلاق پر تقریر کرنے لگتے ہیں۔ ڈبٹی نذیر احمد کے ناولوں پر

مندرجہ بالا رائے کس ناقد کی ہے؟

(a) کلیم الدین احمد

(b) احتشام حسین

(c) مسیح الزماں

(d) شمس الرحمن فاروقی

66. اخبار "اودھ پنچ" کس مزاج کا اخبار تھا؟

(a) آزادی کی جنگ کا حامی

(b) مزاحیہ و طنزیہ

(c) اسلامی

(d) حکومت انگلس کا حامی

73. اُردو شعراء کے تذکروں کے بارے میں درج ذیل رائے کس

نقاد کی ہے ؟

"شاعروں کے مختلف مراتب کا صاف اور مدلل بیان کہیں نہیں پایا جاتا اور ان کا ایک دوسرے سے موازنہ بھی کہیں نہیں ملتا۔ سب سے بڑی خامی یہ ہے کہ شاعروں سے متعلق بیان ہوتا ہے اس میں تنقید کا عنصر گویا عتقا ہے۔"

(a) محمد حسن

(b) کلیم الدین احمد

(c) آل احمد سرور

(d) احتشام حسین

74. ہستی اپنی حباب کی سی ہے

یہ نمائش سراب کی سی ہے

اس شعر میں کون سی صفت ہے ذیل سے نشاندہی کیجئے۔

(a) کنایہ

(b) تشبیہ

(c) استعارہ

(d) مجاز مرسل

70. "کاغذی ہے پیر بن" کس کی خود نوشت سوانح عمری ہے ؟

(a) عصمت چغتائی

(b) ندا فاضلی

(c) اختر الایمان

(d) آل احمد سرور

71. ترقی پسند تحریک کی کل ہند کانفرنسوں کے حوالے سے صحیح جوڑے

کی نشاندہی کیجئے۔

I. 1930 - حیدر آباد

II. 1942 - دہلی

III. 1945 - کلکتہ

IV. 1949 - بھیمڑی (ممبئی)

(a) IV ، I

(b) IV ، III

(c) II ، I

(d) IV ، II

72. وہ لفظ جو کسی کام کے کرنے والے کو ظاہر کرے "کیا کہلاتا ہے ؟

(a) فاعل

(b) مفعول

(c) فعل

(d) مصدر

78. درج ذیل میں کن تین شاعروں کا تعلق دبستان دہلی سے ہے؟

(a) میر تقی میر - مرزا غالب - سراج الدین خاں آرزو

(b) مرزا غالب - میر حسن - قلندر بخش جرأت

(c) امام بخش ناسخ - سلاست علی دیر - دیا شنکر نسیم

(d) میر انیس - حیدر علی آتش - میر تقی میر

79. "غزل اردو شاعری کی آبرو ہے" یہ مشہور جملہ کس مصنف کا ہے؟

(a) آل احمد سرور

(b) احتشام حسین

(c) کلیم الدین احمد

(d) ان میں سے کوئی نہیں

80. دہلی کالج کے کس مصنف نے اردو میں "انجرا" اور "علم مثلث" پر کتابیں لکھیں؟

(a) ماسٹر پیارے لال

(b) ماسٹر رام چندر

(c) موتی لال دہلوی

(d) بھیروں پرساد

75. اردو کا پہلا صاحب دیوان شاعر کون ہے؟

(a) عبداللہ حسینی

(b) محمد افضل

(c) امیر خسرو

(d) محمد قلی قلب شاہ

76. پریم چند کے افسانے "بڑے گھر کی بیٹی" کا مرکزی کردار کون ہے؟

(a) آنندی

(b) شری کٹھ

(c) بیٹی مادھو سنگھ

(d) لال بہاری سنگھ

77. 'بدر منیر' کا تعلق کس شہر سے ہے؟

(a) سحر البیان

(b) گلزار نسیم

(c) زہر عشق

(d) مذکورہ کسی بھی شہر سے نہیں

84. کس گورنر جنرل کے عہد میں فورٹ ولیم کالج کا قیام عمل میں آیا؟

(a) لارڈ کارن والس

(b) لارڈ ڈلہوزی

(c) لارڈ ویلزلی

(d) وارن ہینگری

85. نظیر اکبر آبادی کی نظم "آدمی نامہ" کس شعری ہیئت میں ہے؟

(a) مسدس

(b) مریع

(c) مثلث

(d) مخمس

86. "کاشف الحقائق" کس مصنف کی کتاب ہے؟

(a) امداد امام اثر

(b) حبیب الرحمن خاں شیروانی

(c) حافظ محمود خاں شیرانی

(d) امتیاز علی خاں عرشہ

81. 'عجائبات فرنگ' کا تعلق کس صنف ادب سے ہے؟

(a) خودنوشت

(b) سوانح

(c) تاریخ

(d) سفرنامہ

82. اس مکتوب الیہ کا نام بتائیں جسے خط لکھتے ہوئے مرزا غالب کا

دعویٰ ہے کہ "میں نے وہ اندازِ تحریر ایجاد کیا ہے کہ مراسلہ کو مکالمہ بنا دیا ہے۔"

(a) بنام مرزا حاتم علی مہر

(b) بنام میر مہدی مجروح

(c) بنام یوسف مرزا

(d) بنام منشی حبیب اللہ خاں ذکاء

83. 'دلآرام' کس ڈرامے کا کردار ہے؟

(a) انارکلی

(b) سلور کنگ

(c) اندر سبھا

(d) آگرہ بازار

90. "اُردو ادب کا آخری دور" کس کا طنزیہ و مزاحیہ مضمون ہے؟

- (a) کرنل محمد خاں
- (b) فکر تونسوی
- (c) پطرس بخاری
- (d) کننیلال کپور

91. داستان کی وہ خصوصیت جو اسے ناول سے الگ کرتی ہے "کیا ہے؟

- (a) فوق فطری عناصر
- (b) مکالمہ
- (c) زندگی کے نشیب و فراز
- (d) کردار نگاری

92. کرشن چندر کا پہلا افسانوی مجموعہ کون سا ہے؟

- (a) ان داتا
- (b) حسن اور حیوان
- (c) ظلم خیال
- (d) نظارے

87. فراق کی رباعیوں کے مجموعے کا نام کیا ہے؟

- (a) نغمہ ساز
- (b) گل نغمہ
- (c) روح کائنات
- (d) روپ

88. "ہندوستان کی جدید زبانوں کی پیدائش پر اکرتوں سے نہیں بلکہ

اپ بھرنشوں سے ہوئی ہے۔"
مذکورہ بالا خیال کس ماہر لسان کا ہے؟

- (a) گیان چند جین
- (b) شوکت سبزواری
- (c) سنیتی کمار چٹرجی
- (d) مسعود حسین خاں

89. 'غبارِ خاطر' کے خطوط مندرجہ ذیل میں سے کس ممتاز شخصیت کے

نام لکھے گئے ہیں؟

- (a) مدح الرحمن خاں شروانی
- (b) عبید الرحمن خاں شروانی
- (c) حبیب الرحمن خاں شروانی
- (d) ریاض الرحمن خاں شروانی

95. کوئی جو کچھ کہے میں تو یہی کہتا ہوں اے اکبر

خدا بخشنے بہت سی خوبیاں تھیں مرنے والے میں

مذکورہ بالا شعر اکبر نے کس کی وفات پر لکھا تھا؟

(a) سید عشرت حسین

(b) حالی

(c) غالب

(d) سرسید

96. "لکھنؤ کا دبستان شاعری" کے مصنف کا نام کیا ہے؟

(a) ابواللیث صدیقی

(b) خلیل الرحمن اعظمی

(c) فرمان فتحپوری

(d) انور سدید

93. "اگر تمام فنون لطیفہ احساسات و کائنات کا عطر ہے تو غزل اس

عطر کا عطر"۔ غزل کے متعلق یہ خیالات کس کے ہیں؟

(a) شبلی نعمانی

(b) فراق گورکھپوری

(c) رشید احمد صدیقی

(d) آل احمد سرور

94. "لا = انسان" کس شاعر کا شعری مجموعہ ہے؟

(a) اختر الایمان

(b) ن۔م۔راشد

(c) فیض احمد فیض

(d) مجاز

100. "شعر میں دو چیزیں ہوتی ہیں ایک خیال دوسرے الفاظ خیال تو ممکن

ہے کہ شاعر کے ذہن میں فوراً ترتیب پا جائے۔ مگر اس کے لئے

الفاظ مناسب کا لباس تیار کرنے میں ضرور دیر لگے گی۔"

مذکورہ خیال کس ناقد کا ہے؟

(a) کلیم الدین احمد

(b) امداد انام اثر

(c) شبلی نعمانی

(d) الطاف حسین حالی

101. مولانا ابوالکلام آزاد نے "الہلال" اخبار کس سنہ میں جاری کیا تھا؟

(a) 1915

(b) 1912

(c) 1910

(d) 1914

97. "فسائے عجائب" کس شہر میں لکھی گئی؟

(a) بنارس

(b) آگرہ

(c) لکھنؤ

(d) کانپور

98. "جب قطع کی مسافت شب آفتاب نے" کس کا مرثیہ ہے؟

(a) خلیق

(b) انیس

(c) دیر

(d) ضمیر

99. حلقہ ارباب ذوق کا پہلے نام کیا تھا؟

(a) بزم ادب

(b) علمی حلقہ

(c) ادبی حلقہ

(d) بزم داستان گویاں

105. درد منت کش دوا نہ ہوا
میں نہ اچھا ہوا ، بُرا نہ ہوا
اس شعر میں کون سی صنعت ہے ؟

(a) ترصیع

(b) تضاد

(c) تنسیق

(d) ایہام

106. درج ذیل بیان کس نقاد کا ہے ؟
"اگر دوسرے بیانات سے آزاد کے بیانات کی تصدیق ہو تو
اچھا ہے۔ ورنہ اُن پر بھروسہ نہیں کیا جاسکتا۔"

(a) مسعود حسن رضوی ادیب

(b) قاضی عبدالودود

(c) حافظ محمود شیرانی

(d) کلیم الدین احمد

102. محمد حسین آزاد کے مطابق سودا کے قصیدوں کی مشابہت فارسی کے

کس قصیدہ گو سے زیادہ ہے ؟

(a) بیدل

(b) انوری

(c) خاقانی

(d) عرفی

103. درج ذیل میں سے کس مصنف کا تعلق فورٹ ولیم کالج سے
نہیں ہے ؟

(a) میر شیر علی افسوس

(b) مظہر علی خاں ولا

(c) بینی نرائن جہاں

(d) رجب علی بیگ سرور

104. نظم "ایک لڑکا" اختر الایمان کے کس شعری مجموعے
میں شامل ہے ؟

(a) گرداب

(b) تاریک سیارہ

(c) یادیں

(d) سب رنگ

110. 'راحت میاں' درج ذیل میں کس افسانے کا کردار ہے؟

- (a) امر بیل
(b) چوتھی کا جوڑا
(c) لحاف
(d) جوانی

111. "مہ جہیں" کس شہنوی کی ہیروئن ہے؟

- (a) شعلہ عشق
(b) سحر البیان
(c) زہر عشق
(d) گلزار نسیم

112. ترقی پسندوں کا ادبی رسالہ "نیا ادب" کہاں سے جاری ہوا تھا؟

- (a) ممبئی
(b) بنارس
(c) دہلی
(d) لکھنؤ

107. درج ذیل شعر کس شاعر کا ہے؟

بڑی بی آپ کو کیا ہو گیا ہے
ہرن پر لادی جاتی ہے کہیں گھاس

- (a) اکبر الہ آبادی
(b) جوش ملیح آبادی
(c) شاد عظیم آبادی
(d) میر حسن دہلوی

108. مقدمہ شعر و شاعری مع دیوان حالی پہلی مرتبہ کب شائع ہوا؟

- (a) 1903
(b) 1893
(c) 1800
(d) 1900

109. دردِ دل کے واسطے پیدا کیا انسان کو

ورنہ طاعت کے لئے کچھ کم نہ تھے کروہیاں
یہ شعر 'باغ و بہار' کے کس حصے میں شامل ہے؟

- (a) سیر پہلے درویش کی
(b) سیر تیسرے درویش کی
(c) سیر دوسرے درویش کی
(d) سیر چوتھے درویش کی

115. سید محمد حسینی گیسو دراز کا تعلق کس عہد سے ہے؟

(a) محمد شاہی دور

(b) بہمنی دور

(c) قطب شاہی دور

(d) عادل شاہی دور

113. غالب کا قصیدہ "دہر جز جلوہ یکتائی معشوق نہیں" کس کی شان میں لکھا

گیا ہے؟

(a) حضرت علی

(b) اکبر شاہ ثانی

(c) آصف الدولہ

(d) بہادر شاہ ظفر

116. وہ الفاظ جن سے کسی شخص یا چیز کی خصوصیت، حالت یا کیفیت

ظاہر ہو اسے کیا کہتے ہیں؟

(a) حرف عطف

(b) اسم نکرہ

(c) صفت ذاتی

(d) ضمیر تنکیر

114. "رجز" کا تعلق کس صنف شاعری سے ہے؟

(a) سنوی

(b) قصیدہ

(c) مرثیہ

(d) غزل

117. "اُردو تنقید کا وجود محض فرضی ہے۔ یہ اقلیدس کا خیالی نقطہ یا 119. اُردو شاعری میں پہلا طنز و مزاح شاعر کسے مانا جاتا ہے؟

معشوق کی موہوم کمر۔"

درج بالا جملہ کس تنقید نگار کا ہے؟

(a) ابن نشاطی

(a) گوپی چند نارنگ

(b) اکبر الہ آبادی

(b) کلیم الدین احمد

(c) جعفر زٹی

(c) آل احمد سرور

(d) سودا

(d) شمس الرحمن فاروقی

120. درج ذیل میں کون سی نظم حضرت سلیمان علیہ السلام کو علامت

بنا کر کہی گئی ہے؟

(a) حقیقت حسن

118. "مجاز کی شاعری انقلاب اور تغزل کا حسین امتزاج ہے"

مذکورہ بالا خیال کس نقاد کا ہے؟

(a) عزیز احمد

(b) طلوع اسلام

(b) ممتاز حسین

(c) خضر راہ

(c) محمد حسن

(d) سیاہیراں

(d) وزیر آغا

DO NOT OPEN THIS QUESTION BOOKLET UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO.

2025

CODE : TUKU-12

SUBJECT: GENERAL STUDIES AND
URDU

Question Booklet Bar Code Serial No.

प्रश्न-पुस्तिका बार कोड क्रम संख्या

1804772

Part - I : General Studies : Q. Nos. 1 to 40

Part - II : Urdu : Q. Nos. 41 to 120

Time : 2 Hours

Max. Marks : 300

Write your Roll Number
in the box

In numbers

In words

--	--	--	--	--	--	--

--

To mark Answer use **Black Ball-Point Pen** only.

Candidate must read all the instructions carefully before
writing the answers on the OMR Answer-Sheet.

Signature
of
Invigilator

You are to mark all your answers on the **OMR Answer-Sheet only**. After the examination is over, handover the
OMR Answer-Sheet to the Invigilator and receive candidate's copy (Blue) from the invigilator.

IMPORTANT INSTRUCTIONS

1. Answer all questions. All questions carry equal marks. OMR Answer-Sheet and Question Booklet which carry same Bar Code Serial Number, are kept together inside a sealed transparent polythene packet.
2. Immediately after opening the transparent sealed polythene packet, again check that the Printed Bar Code Serial Number of Question Booklet and OMR Answer-Sheet is same and all the pages are printed properly. If the Printed Bar Code Serial Number of Question Booklet and OMR Answer-Sheet is not same or there is any other discrepancy in it, return it to the Invigilator and get another sealed polythene packet of Question Booklet and OMR Answer-Sheet.
3. Only after ensuring that the printed Bar Code Serial Number of the Question Booklet and OMR Answer-Sheet is same, candidate has to indicate the correct Roll Number, Subject and Subject Code on the OMR Answer-Sheet at the specified place, otherwise the OMR Answer-Sheet will not be evaluated and the candidate will be solely responsible for it.
4. Do not write anything on the cover page of the Question Booklet except Roll Number. Use the space for rough work given in the last two pages of the Question Booklet.
5. This Question Booklet contains 120 questions. Each question has four (4) options which are given below the questions. Only one option is correct out of the four. You are required to darken the circle corresponding to the alternative which you consider to be the correct or most appropriate answer in the OMR Answer-Sheet by **Black Ball-Point Pen**.
6. In this Question Booklet, questions of Part - I are printed in both English and Hindi languages. In case of any ambiguity in the bilingual (English/Hindi) question, the English version of the question shall prevail.
7. **Penalty for wrong answers :**

THERE WILL BE PENALTY FOR WRONG ANSWERS MARKED BY A CANDIDATE IN THE OMR ANSWER-SHEET.

- (i) There are four alternatives for the answer to every question. For each question for which a wrong answer has been given by the candidate, **one-third** of the marks assigned to that question will be deducted as penalty.
- (ii) If a candidate gives more than one answer, it will be treated as a **wrong answer** even if one of the given answers happens to be correct and there will be same penalty as above to that question.
- (iii) If a question is left blank, i.e., no answer is given by the candidate, there will be **no penalty** for that question.

Note : Please check that the Bar Code Serial Number printed on the Question Booklet and the OMR Answer-Sheet is same, in case of any discrepancy in it, get it changed with another set of sealed polythene packet of Question Booklet and OMR Answer-Sheet.

ध्यान दें : अनुदेशों का हिन्दी रूपांतर इस प्रश्न-पुस्तिका के प्रथम पृष्ठ पर छपा है।